

РОЗВИТОК ПРОЦЕСІВ КЛАСТЕРІЗАЦІЇ ФІНЛЯНДІЇ

Ніколаєнко С.М.

Національний університет харчових технологій

Процеси кластеризації набувають все більшого розвитку в багатьох країнах світу. Лідерами процесів кластеризації стали Фінляндія, Данія, Японія, Італія, США та інші. Але розвиток кластерів в кожній країні пройшов свій індивідуальний шлях. Для успіху будь-якої справи, необхідно вивчити існуючий досвід, що дозволить скоротити кількість помилок та підкреслити найкращі здобутки.

Особливе місце в застосуванні кластерної моделі розвитку економіки посідає Фінляндія, оскільки формування кластерних об'єднань цієї країни мали особливий «спланований, не спонтанний» тип розвитку. Так в 1991-1993 роках, на основі теорії М.Потрера (яка була висвітлена в книзі «Конкурентні переваги нації») було розроблено промислову політику цієї країни. В результаті дослідження, які були оприлюднені в 1995 році в роботі «Advantage Finland — The Future of Finnish industries» розглянуто було розглянуто структуру кластерів, їх вплив на тенденції розвитку учасників процесу кластеризації та оцінені їх перспективи.

Методи оцінки та вивчення кластерів постійно вдосконалюються Фахівцями Інституту вивчення економіки Фінляндії (ETLA). Науковцями цієї організації було ідентифіковано 9 кластерів, а саме: кластер лісового господарства; інформаційний; телекомунікаційний; металургійний; енергетичний; кластер бізнес-послуг; охорони здоров'я; машинобудівний; харчовий; будівельний.

При дослідженні перерахованих кластерів їх доцільно поєднати в сильні, стійкі, потенційні та латентні кластери (рис. 1).

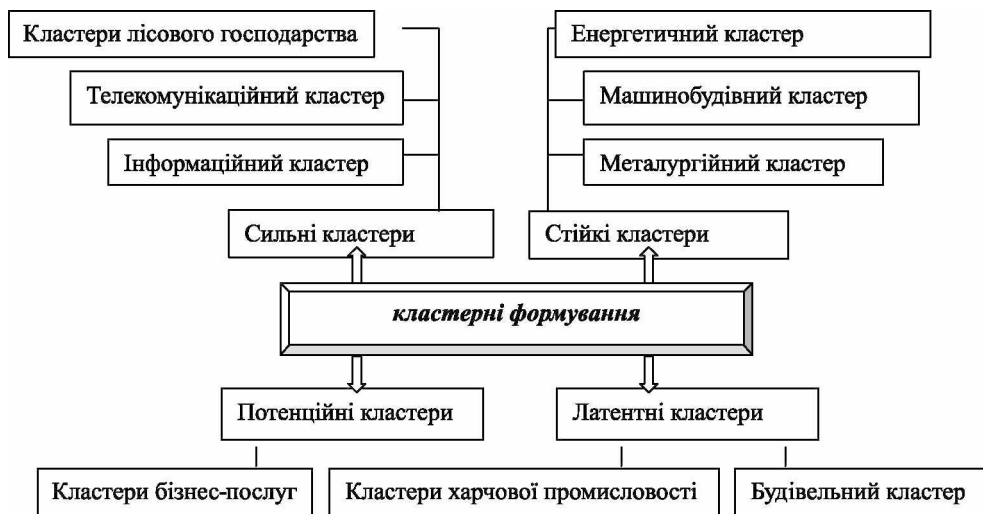

Рис.1. Структура кластерних формувань Фінляндії

В категорію сильних кластерів потрапили кластер лісового господарства, інформаційний та телекомунікаційний кластери характерними ознаками даної категорії є сильна «внутрішньокластерна» конкуренція, інноваційна та науково-дослідна складові. Дані кластери є основою економіки Фінляндії. Підприємства, що входять до складу названих кластерів формують значну частку ВВП країни та в секторі експорту Фінляндії.

В категорію стійких кластерів потрапили енергетичний, машинобудівельний та металургійний кластери. До потенційних кластерів віднесені кластер бізнес-послуг. До латентних кластерів віднесені кластери харчової промисловості та будівельний.

Успіх функціонування фінського кластеру обумовлений посиленням інвестиційно-інноваційної діяльності. При чому дві третини інвестицій витрачається на НДДКР. Інноваційні розробки в своїй більшості спрямовані на удосконалення матеріально-технічного забезпечення та якості виробничих процесів. Існуючі групи кластерних формувань тісно взаємопов'язані та взаємозалежні між собою. Так розвиток лісового кластеру (який відноситься до групи сильних кластерів) суттєво впливає на формування та функціонування машинобудівного кластеру (стійкий кластер). Так машинобудівний кластер зорієнтований на виробництво обладнання для «локомотиву» Фінської економіки лісового господарства та целюлозно-паперової галузі. Підприємства машинобудівного комплексу отримують значні інвестиції та мають доступ до наукових розробок. Результатами співпраці цих кластерних формувань забезпечують потреби внутрішнього ринку.

Кластер в харчової промисловості, в основному націлений на задоволення внутрішнього ринку. При цьому до складу кластерів харчової промисловості Фінляндії входять такі відомі підприємства як Valio та Fazer. Інші кластери роз-

вивалися «спонтанно», в результаті трансформації рівних об'єднань підприємств та організацій.

Таким чином, процеси кластеризації охопили всі сфери економічної діяльності Фінляндії. Маючи нестандартні підходи до процесів формування, але при цьому побудовані на класичних доробках видатних науковців, вони максимально ефективно впливають на економічні процеси країни.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Organization for economic co-operation and development. Competitive Regional Clusters: National Policy Approaches. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.oecd.org/dataoecd/34/22/38653705.pdf>.

2. Кластер конкурентоспособности — опыт развития кластеров Финляндии: Портал информационной поддержки малого и среднего производственного бизнеса. Режим доступа: <http://www.subcontract.ru/>

3. Пятинкин, С.Ф., Быкова Т.П. Развитие кластеров: сущность, актуальные подходы и зарубежный опыт. — Минск: Тесей, 2008. — 72 с.